

Analys av avhopp från IT-utbildningar på Umeå universitet

Intervjustudie, Kairos Future AB 2018
Peter Pernemalm, Lovisa Vildö & fredrik.torberger@kairosfuture.com

FUTURE
Research-based foresight

STRATEGY
Future-based strategy

ACTION
Strategy enforcement

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS FUTURE

Om studien

- Alltför många studenter på Umeå universitets tekniska utbildningar avbryter sina studier.
- Umeå kommun har anlitat Kairos Future för att genomföra en studie som kan hjälpa Umeå universitet att hitta konkreta stödinsatser för att få färre avhopp från de data/IT-programmen.
- Studien är en kvalitativ intervjustudie som baseras på 30 intervjuer med studenter som har gått på *Civilingenjör, teknisk datavetenskap*, samt *Kandidatprogrammet i datavetenskap*.
- De allra flesta (24 av 30) som har intervjuats har hoppat av utbildningen, men några (6) har också fullföljt utbildningen.
- Intervjuerna genomfördes per telefon under hösten 2018.

Bakgrundsresearch och intervju-upplägg

- Inför intervjuerna genomförde Kairos Future bakgrundsresearch för att få överblick kring vilka förklaringar som finns i forskning och befintliga studier till att studenter avbryter sina utbildningar.
- Dessa förklaringar ligger till grund för det intervjuformulär och den analysmodell som använts i studien.
- Frågeområden i intervjuerna var i korthet:
 - Nödvändiga bakgrundsfrågor (vilken utbildning, tid för start och avslut)
 - Varför man hoppade på utbildningen och hur det upplevdes i början
 - Öppen fråga om varför utbildningen avslutades i förtid, samt om processen dit
 - Avstämning mot förklaringar till avhopp som identifierats i litteraturen
 - Vad som skulle kunna ha hindrat avhopp och förslag på åtgärder

Studier som tagits fasta på

- Tidiga avhopp från högskolan, UKÄ 2017
 - Analyser av genomströmning på de tio största yrkesprogrammen
- Avhopp och genomströmning – Hur ser det ut och vad kan man göra?,
Universitetspedagogisk utvecklingskonferens, Uppsala universitet 2011
- Orsaker till studieavbrott, Högskoleverket 2010
- Varför fullföljer våra studenter inte sina studier på programmen?
 - En analys av avhoppet från 8 naturvetarprogram under åren 1998-2009

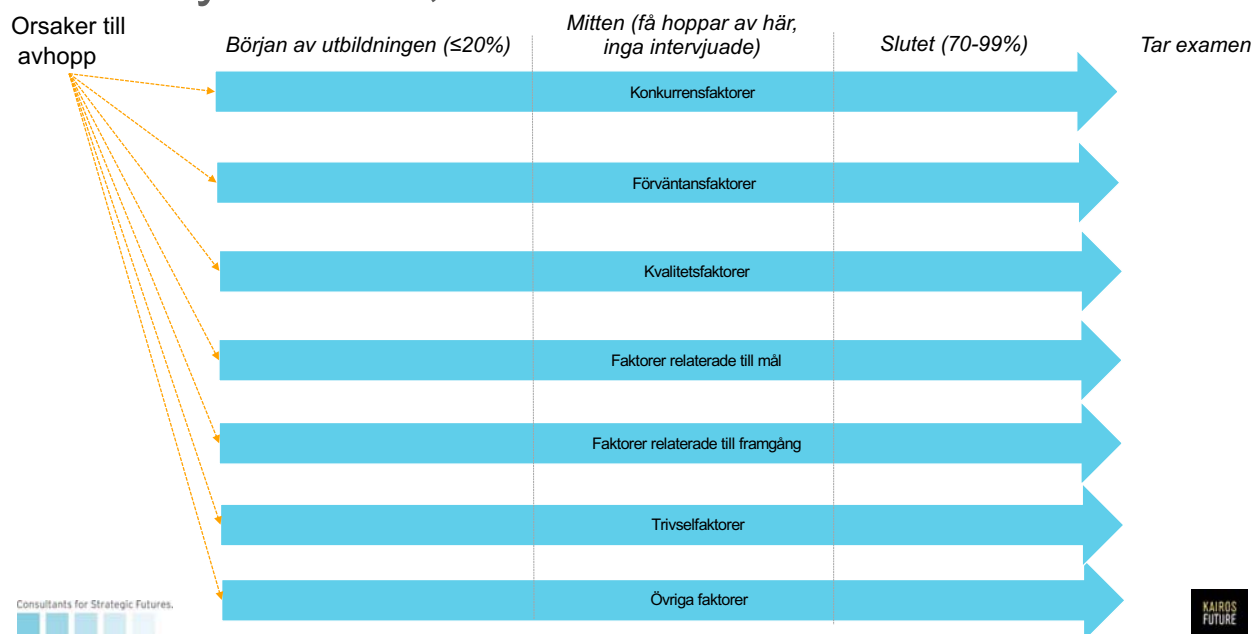
Analysmodell baserad på litteraturoversiktens befintliga förklaringar till avhopp

- Att utbildningar **konkurrerar** med andra utbildningar
 - Utbildningar med låga inträdeskrav lider av fler avhopp
 - Om utbildningen var förstahandsval eller ej har betydelse
- Fel **förväntningar** på utbildningen
 - Pga studenten eller pga lärosätena
- **Kvaliteten** är för låg
 - På innehåll, pedagogik
- Utbildningen **leder inte mot målen** som studenterna har
- **Framgångar** uteblir
 - Svårighet, förmåga och stöd matchas inte
- Personen **trivs** inte
 - Med den sociala situationen, lärare och studenter

Consultants for Strategic Futures.

Analysmodell, översikt

Antal intervjuer per utbildningsinriktning och genomförd utbildning

	CIVILINGENJÖR	KANDIDAT
<i>Tidiga avhopp ≤ 20% genomförd utbildning</i>	7	8
<i>70-90% genomförd utbildning</i>	3	1
<i>90%+ genomförd utbildning, men ej examen</i>	4	1
<i>Tagit examen</i>	2	4

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Resultat och analys

Den superövergripande bilden

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Av de 24 som hoppat av,
hur många jobbar idag med IT ?

15

Samtliga 9 som hoppat av sent, 6 av de 15 som hoppat av tidigt

Den väldigt korta toppen-av-isbergs-
förklaringen till att studenter hoppar av

Början av utbildningen

Slutet av utbildningen

Vad upplevs den första tiden?

- De flesta har en positiv bild av den första tiden, det är roligt med nya klasskamrater, nytt sammanhang m.m.
- MEN studiemässigt är det något helt annat än gymnasiet. Matten är den stora boven i dramat. Personer som glider igenom gymnasiet med MVG i matte får plötsligt studiesvårigheter. Vissa förstår inte vad matten ska vara bra för.
- Nollningen uppskattas av vissa, inte av andra och nämns inte alls av de flesta.
- Typiska svar:
 - "Det var kul! Positivt för det mesta, trevliga klasskamrater, bra sammanhållning."
 - "Mycket tuffare än vad man trodde det skulle vara. Hade alltid MVG i matte, men blev svårt."
 - "Nollningen var inte alls bra. Bara fokus på att supa, faddrarna ville återuppleva sin egen nollning. Kränkande."
 - "Nollningen var kul, jag var 19 år gammal. Jättemycket nytt, säkert därför allt inte gick som det skulle."

Consultants for Strategic Futures.

De vanligaste orden som används för att beskriva vad som upplevs den första tiden på utbildningen. Analyserat med Wordle.

Resultat och analys

Anledningar till att man hoppar av utbildningen i ett tidigt skede

Consultants for Strategic Futures.

Varför hoppar man av i tidigt skede?

Gemensamt är att man till slut inte klarar av de tuffa studierna, särskilt inte maten. För många en chock vad som krävs. Detta är den utlösande faktorn, men under ligger även:

- Psykisk ohälsa: depression m.m.
 - Man vet att det finns hjälp någonstans men man söker inte aktivt hjälpen
- Relations- och familjesituationen förändras eller tar ut sin rätt. Det tog slut med partner, träffade partner i annan del av landet, ensamstående med småbarn omöjliggjorde studier.
- Upptäcker att de egentligen inte är så intresserade av data/matte, utan konst, idrott, "hårdvara" m.m.
- Kvaliteten på pedagogik upplevs av vissa som bristfällig.
- En person fick jobb.

Typiska svar:

- "Kände inte att jag hade grund nog från gymnasiet, gick natur men hade behövt ta till mig de ämnen vi läste för att gå vidare till en högre nivå"
- "Depression"
- "Mer personliga skäl, tog slut med sambon, massa sådana grejor. Funkade inte att fokusera på studierna samtidigt"
- "Ville vara närmare hårdvara. Med servrar, mikroprocessorer m.m."
- "Hann gå sju månader innan jag fick jobberbjudande."

Consultants for Strategic Futures.

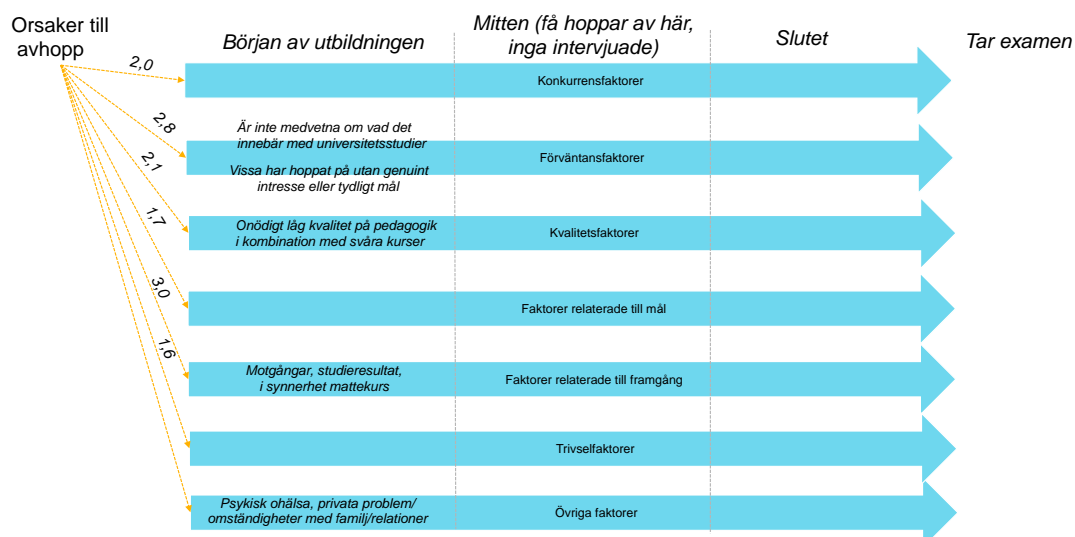
Betyg på faktorerna

▪ Snittbetyg på de olika förklaringsfaktorerna (i fallande ordning där 1 = stämmer inte alls in på mig, 5 = i mycket hög utsträckning).	3.0	Utebliven framgång
	2.8	Förväntningar
▪ Respondenterna har satt ett betyg efter att ha fått förklaringen uppläst för sig och tolkar det upplästa lite annorlunda från person till person.	2.1	Kvalitet
	2	Konkurrens (från andra utbildningar)
▪ Studenterna har inte satt betyg på "övriga faktorer", men dessa hade förmodligen fått ett högt värde.	1.7	Mål (leder inte mot målen)
	1.6	Trivsel

Consultants for Strategic Futures.

Tidiga avhopp, förklaringar

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Resultat och analys

Anledningar till att avhopp i utbildningens senare skede

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Varför hoppar man av i sent skede?

Alla som hoppar av i ett senare skede får jobb. Men det är inte alltid man hoppar av enbart för att man får ett jobb. I beslutet ligger också:

- Relations- och familjesituationen förändras eller tar ut sin rätt. Det tog slut med partner, flyttade med partner, små barn omöjliggjorde studier.
- För långt släp av icke-avklarade kurser. Konsekvens i att ej bli behörig till nästa steg.
- Psykisk ohälsa: depression m.m.
 - Man vet att det finns hjälp någonstans men man söker inte aktivt hjälpen.
- Var helt enkelt less på att plugga.
- Ser ingen vinst med den sista tiden, de som tar examen gör samma sak i arbetslivet som de som hoppar av.

Typiska svar:

- "Separerade med flickvän och bodde dyrt. Behövde få in pengar, behövde jobb istället och kom inte tillbaka. Våldigt lätt att få jobb."
- "Har man misslyckats 6 gånger så kanske det inte är rätt"
- "Hade en del psykiska problem, i samband med depression. Jobbar ändå idag som programmerare"
- "Egentligen var jag aldrig mycket för att plugga, studerade mest för den sociala biten. Sedan fick jag jobb"
- "Såg ute i arbetslivet att de (som tar examen) kommer jobba med samma som jag fast med mer studieskulder"

Betyg på faktorerna

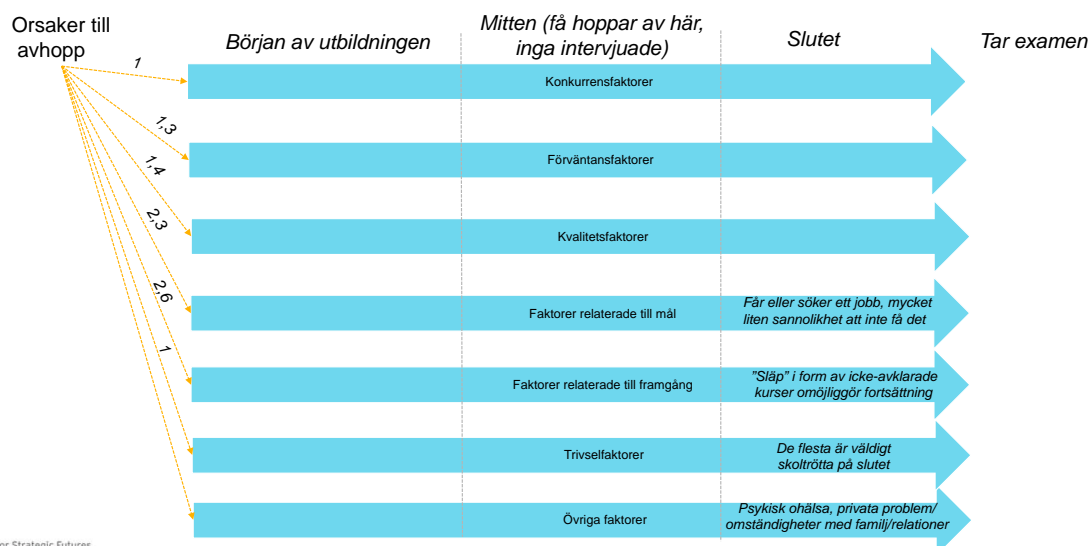
Avhopp i början

3.0	Utebliven framgång
2.8	Förväntningar
2.1	Kvalitet
2	Konkurrens (från andra utbildningar)
1.7	Mål (leder inte mot målen)
1.6	Trivsel

Avhopp i sent skede

2.6	Utebliven framgång
1.3	Förväntningar
1.4	Kvalitet
1	Konkurrens (från andra utbildningar)
2.3	Mål (många redan i jobb)
1	Trivsel

Sena avhopp, förklaringar

Resultat och analys

Vad gör att man går hela vägen?

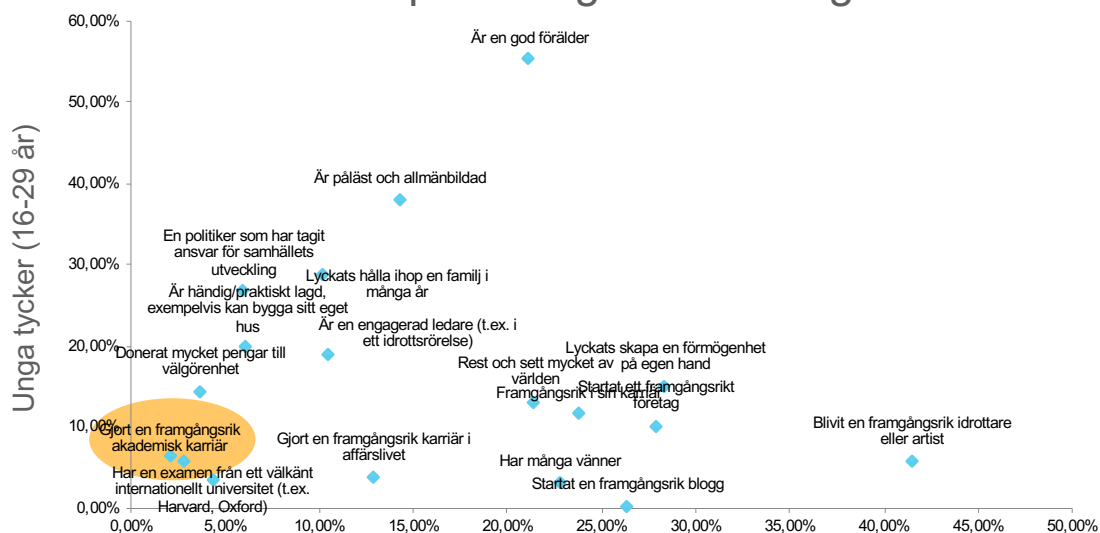
Varför går vissa hela vägen?

- Önskar eller behöver ha ett kvitto på sin kompetens. Behöver gå hela vägen.
- En person säger att det är lättare för killar att identifiera sig som datavetare. För tjejer krävs "bevis".
- Är personlighetsmässigt är en som avslutar saker. Det finns inte på kartan att inte göra färdigt.
- Det handlar mycket om självdisciplin och inställning/att vara förberedd på att det ska bli jobbigt och vad man ger sig in på.
- Typiska svar:
 - "För mig personligen var det verkligen viktigt att ha det på papper att jag hade gjort det här"
 - "Killarna har lättare att identifiera sig som datavetare utan att ha det på papper"
 - "För mig har det alltid varit viktigt att göra klart saker. Vill göra exjobb först. Sen gå vidare med nästa grej."
 - "Jag var förberedd på universitetsstudier. Jag såg det som ett jobb. Jag sköt inte på saker utan det skulle klaras av helt enkelt."

Consultants for Strategic Futures.

KAİROS
FUTURE

Vad är värt respekt enligt 16-29-åringar?

Consultants for Strategic Futures.

Äldre tror att unga tycker (30+)

Källa: Kairos Future 2016

KAİROS
FUTURE

Resultat och analys

Sammanfattning

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Den väldigt korta toppen-av- isbergsförklaringen till att studenter hoppar av

Början av utbildningen

Slutet av utbildningen

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Den sammantagna orsaksbilden

Början av utbildningen

Consultants for Strategic Futures.

Slutet av utbildningen

KAIROS
FUTURE

Resultat och analys

Förslag till åtgärder för att minska avhoppen

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Förslag till åtgärder...

Situationer där personer hoppar av tidigt

- ...För att hantera de tidiga avhopparna som får en studie-chock:
 - Tydliggör hur jobbigt det kommer att bli med studierna, de kommer att behöva studera heltid eller mer.
 - Lägg mer krut på att handplocka de bästa pedagogerna till de svåraste kurserna.
 - Fånga upp de personer som missat tentorna och pusha dem/erbjud olika hjälpåtgärder. De behöver en konkret plan.
 - (För personer som tycker det är helt meningslöst med så mycket matte kan man be dem överväga en mindre teoretisk utbildning – ge upp och acceptera avhopp).
- ...För att fånga upp personer med psykisk ohälsa
 - Mer aktivt uppsökande, gå ut i föreläsningssalarna, maila ut precis hur man gör för att att söka hjälp. Trösklarna behöver sänkas till att söka hjälp.
- ...För att underlätta för personer med familj el. relation på annan plats
 - Stärk möjligheterna att delta på distans.

Consultants for Strategic Futures.

Förslag till åtgärder

Situationer där personer hoppar av sent

- Det är helt enkelt inte rationellt att ta examen – incitamentsstrukturen måste förändras i grunden
 - Varför ta lån när man kan få lön
 - Fixa idéer om att inte duga samt *göra klart*-värderingar är anledningar att gå hela vägen
 - De som har tagit examen jobbar med samma saker som de som inte tagit examen
 - Krävs handslag mellan universitet och närings/arbetsliv
- Underlätta att ta examen i efterhand
 - Distansstudier/studier med mer flexibla former
- Fånga upp personer med psykisk ohälsa
 - Mer aktivt uppsökande, gå ut i föreläsningssalarna, maila ut precis hur man gör för att sänka trösklarna att söka hjälp om man mår dåligt.
- Överväg ännu kortare "hands-on"-utbildningar med mindre matematik

Consultants for Strategic Futures.

